

Kaugatoma-Lõu lahe linnuala ranniku haudelinnustiku ja rändel peatuvate ujupartide ning kurvitsaliste inventuur 2012. aastal

Töö tellija: Eesti Ornitoloogiaühing

Aruande koostas: Mati Martinson

Sissejuhatus

Kaugatoma-Lõu linnuala valitud linnuliikide inventuuri eesmärgiks oli inventeerida ja kaardistada kõik kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide pesitsusterritooriumid ja rändepeatuskogumid.

Eesti Ornitoloogiaühingu lähteülesanne oli järgmine:

1. Teostada Kaugatoma-Lõu lahe linnuala ranniku haudelinnustiku ja rändel peatuvalt ujupartide ning kurvitsaliste inventuur.
2. Kanda kõikide kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide leiukohad vastava legendiga varustatud välitöökaardile või MapInfo kihile ja EELIS-sse sisestamiseks sobivasse andmevormi;
3. Anda inventeeritud liikide arvukushinnangud Kaugatoma-Lõu linnualal. Lisaks punktis 1 nimetatud inventeeringutale liikidele hinnata linnuala tundva eksperdina oma teadmiste baasil ka teiste kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide arvukust.

Arvukushinnangute andmisel võeti lisaks käesolevale inventuurile aluseks varasem Kriimi laiu ja Hoostelaiu pesitsusloendus 2007. aastal (Mati Martinson), kuna loenduse teostamine antud laidudel ei olnud selle töö lähteülesandeks.

Kasutatud metoodikad 2012. aastal

Loendusteks kasutati järgmisi metoodikaid:

1. **Rändel peatuvalt rändepeatuskogumike loendus lõikude kaupa.** Loendused teostati ühtlaste ajavahemike järel kevadel 3 ja sügisel 5 loendust järgmiselt:
  1. loendus 15.-16. aprillil,
  2. loendus 30. aprillil ja 1. mail,
  3. loendus 21. mail,
  4. loendus 1. ja 3. augustil,
  5. loendus 17. ja 19. augustil,
  6. loendus 31. augustil,
  7. loendus 14. ja 16. septembril,
  8. loendus 13.-14. oktoobril.Lisaks haneliste loendus Rahustel 26. septembril.
2. **Kaitsekorralduslikult oluliste liikide pesitsusloendus.** Loendused toimusid 21., 24., 25. mail ja 19. juunil. Lisaks öölaulikue loendus 11.-12. juunil. Kaardistati kõik kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide territooriumid ja pesade asukohad.

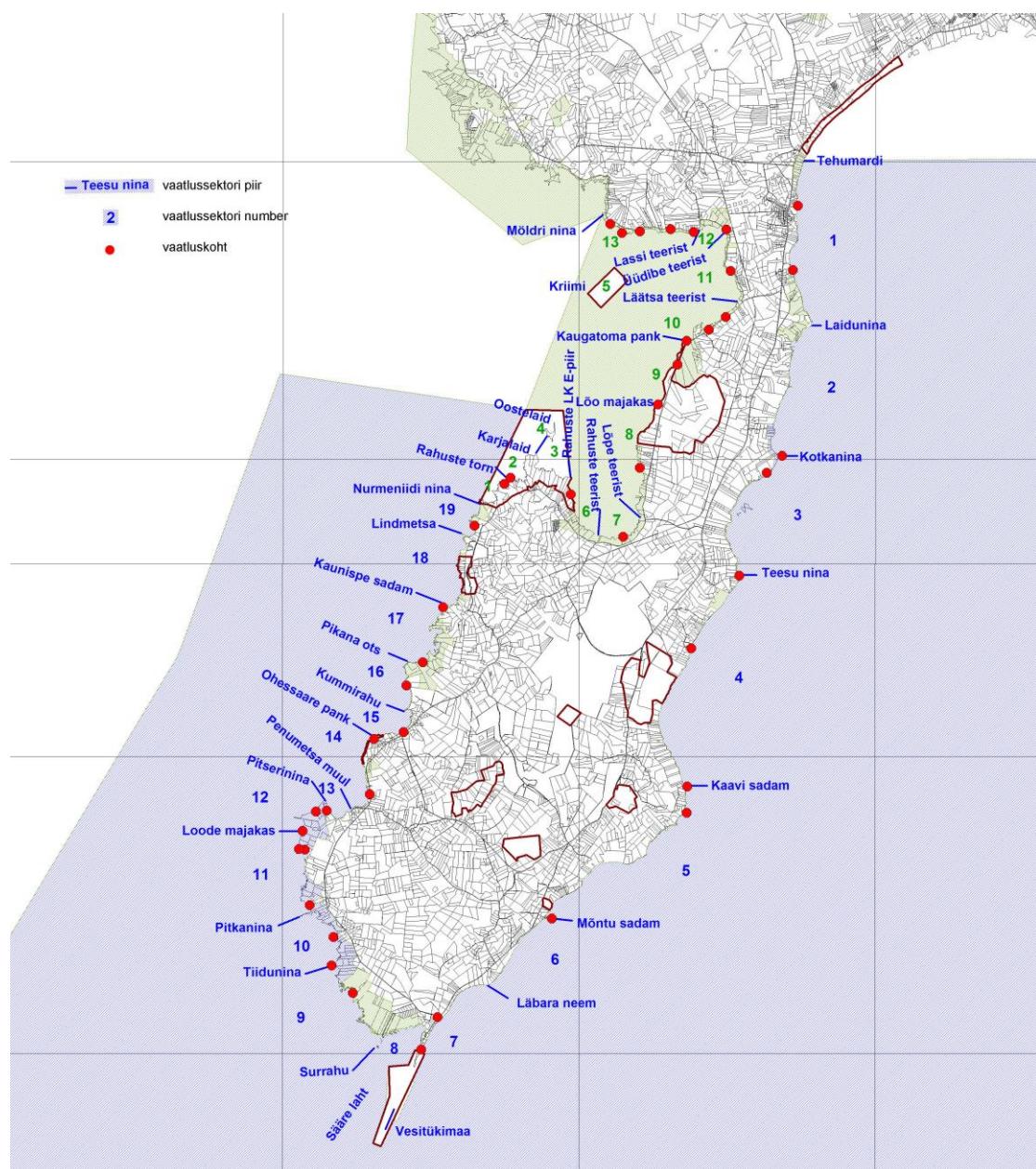
Tulemused

Pesitsevate paaride arvukushinnangud anti kogu Kaugatoma-Lõu lahe linnuala kohta, mis lähtusid antud linnuala alla jäÄäva Kaugatoma-Lõo hoiuala, Kaugatoma-Lõo maastikukaitseala ja Rahuste looduskaitseala loendustulemustest. Antud loendustulemused on esitatud eraldi failidena.

Haude- ja rändlinnustiku arvukushinnangud on näidatud lisades 1 ja 2.

Lisa 1. Kaugatoma-Lõu linnuala haudelinnustiku loendusandmed ja arvukushinnangud.

Lisa 2. Kaugatoma-Lõu linnuala rändekogumike loendusandmed ja arvukushinnangud.

Joonis 1. Kaugatoma-Lõu linnuhoiuala ja Kura kurgu linnuhoiuala rändeloenduspaigad ning vaatlussektorid.

Käesoleva aruande lisadena esitati järgmised failid:

1. Kaugatoma-Lõu lahe LA inventeerimise koondtabel 2012
2. Kaugatoma_Lõu_lahe_LA_KK_olulised_liigid_asukohad (EELISe andmetabeli taustaga)
3. Kaugatoma_Lõu_lahe_LA_linnuinventuur_EELISesse_elupaigad
4. Kura kurgu, Kaugatoma-Lõu LA rändeloenduspaigad 2012
5. Rändeloenduspaigad_2012
6. Rahuste, Kaugatoma-Lõo LA rändeloendus 2012
7. Kaugatoma-Lõo pesitsusloenduse kaardikiht 2012
8. Kaugatoma-Lõo hoiuala haudelinnustiku loendus 2012
9. Kaugatoma-Lõo hoiuala inventeerimise koondtabel 2012
10. Kaugatoma-Lõo maastikukaitseala haudelinnustiku loendus 2012
11. Kaugatoma-Lõo maastikukaitseala inventeerimise koondtabel 2012
12. Rahuste pesitsusloenduse kaardikiht 2012
13. Rahuste looduskaitseala haudelinnustiku loendus 2012
14. Rahuste looduskaitseala inventeerimise koondtabel 2012
15. Pesitsusloenduse marsruuidid kaardikiht

Lisa 1. Kaugatoma-Lõu linnuala haudelinnustiku loendusandmed ja arvukushinnangud.

Liik	Arvukus (paari pesitsemas)		
	Loendus kokku	Hinnang	
		Min	Max
Punakurk-kaur (<i>Gavia stellata</i>)			
Järvekaur (<i>G. arctica</i>)			
Tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>)			
Hallpõsk-pütt (<i>P. griseogenus</i>)	1	1	2
Sarvikpütt (<i>P. auritus</i>)			
Kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	92	30	200
Hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>)			
Hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>)			
Must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>)			
Valge-toonekurg (<i>C. ciconia</i>)			
Kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>)	16	10	20
Vääikeluik (<i>C. columbianus</i>)			
Laululuik (<i>C. cygnus</i>)			
Rabahani (<i>Anser fabalis</i>)			
Suur-laukhani (<i>A. albifrons</i>)			
Väike-laukhani (<i>A. erythropus</i>)			
Hallhani (<i>A. anser</i>)	2	2	4
Valgepõsk-lagle (<i>Branta leucopsis</i>)			
<i>Mustlagle</i> (<i>B. bernicla</i>)			
Viupart (<i>Anas penelope</i>)			

Rääkspart (A. strepera)	25	20	30
Piilpart (A. crecca)			
Sinikael-part (A. platyrhynchos)	9	10	20
Soopart (A. acuta)			
Rägapart (A. querquedula)			
Luitsnokk-part (A. clypeata)			
Punapea-vart (Aythya ferina)			
Tuttvart (A. fuligula)	1	5	10
Merivart (A. marila)			
Hahk (Somateria mollissima)	20	20	30
Kirjuhahk (Polysticta stelleri)			
Aul (Clangula hyemalis)			
Mustvaeras (Melanitta nigra)			
Tömmuvaeras (M. fusca)			
Sõtkas (Bucephala clangula)			
Väikekoskel (Mergus albellus)			
Rohukoskel (M. serrator)			
Jääkoskel (M. merganser)	2	2	5
Herilaseviu (Pernis apivorus)			
Merikotkas (Haliaeetus albicilla)			
Madukotkas (Circaetus gallicus)			
Roo-loorkull (Circus aeruginosus)			
Välja-loorkull (C. cyaneus)			
Soo-loorkull (C. pygargus)			
Kanakkull (Accipiter gentilis)			
Raudkull (A. nisus)			
Hiireviu (Buteo buteo)			
Karvasjalg-viu (B. lagopus)			
Väike-konnakotkas (Aquila pomarina)			
Suur-konnakotkas (A. clanga)			
Kaljukotkas (A. chrysaetos)			
Kalakotkas (Pandion haliaetus)			
Tuuletallaja (Falco tinnunculus)			
Väikepistrik (F. columbarius)			
Rabapistrik (F. peregrinus)			
Laanepüü (Bonasa bonasia)			
Rabapüü (Lagopus lagopus)			
Teder (Tetrao tetrix)*			
Metsis (T. urogallus)*			
Nurmkana (Perdix perdix)	1	1	2
Rooruik (Rallus aquaticus)	1	1	2
Täpikuik (Porzana porzana)			
Väikehuik (P. parva)			
Rukkirääk (Crex crex)	13	10	20
Lauk (Fulica atra)	1	1	2

Sookurg (Grus grus)	5	5	6
Naaskelnokk (Recurvirostra avosetta)	5	5	10
Väiketüll (Charadrius dubius)			
Liivatüll (C. hiaticula)	6	5	10
Rüüt (Pluvialis apricaria)			
Plüü (P. squatarola)			
Kiivitaja (Vanellus vanellus)	11	10	15
Suurrisla (Calidris canutus)			
Leeterisla (C. alba)			
Väikerisla (C. minuta)			
Värbrisla (C. temminckii)			
Kõvernokk-risla (C. ferruginea)			
Meririsla (C. maritima)			
Risla (C. alpina)	5	5	8
Plütt (Limicola falcinellus)			
Tutkas (Philomachus pugnax)*			
Mudanepp (Lymnocryptes minimus)			
Rohunepp (Gallinago media)*			
Mustsaba-vigle (Limosa limosa)			
Vöötsaba-vigle (L. lapponica)			
Väikekoovitaja (Numenius phaeopus)			
Suurkoovitaja (N. arquata)			
Tumetilder (Tringa erythropus)			
Punajalg-tilder (T. totanus)	19	20	25
Heletilder (T. nebularia)			
Mudatilder (T. glareola)			
Kivirullija (Arenaria interpres)	2	1	2
Veetallaja (Phalaropus lobatus)			
Väikekajakas (Larus minutus)			
Naerukajakas (L. ridibundus)		1	2
Kalakajakas (L. canus)	68	60	80
Tömmukajakas (L. fuscus)	4	1	5
Räusktiir (Sterna caspia)	21	10	25
Tutt-tiir (S. sandvicensis)	1	1	1
Jõgitii (S. hirundo)	10	10	20
Randtiir (S. paradisaea)	195	150	200
Väiketiir (S. albifrons)			
Mustviires (Chlidonias niger)			
Alk (Alca torda)			
Krüüsel (Cepphus grylle)			
Õõnetuvi (Columba oenas)			
Kassikakk (Bubo bubo)			
Värbkakk (Glaucidium passerinum)			
Händkakk (Strix uralensis)			
Sooräts (Asio flammeus)			

Karvasjalg-kakk (Aegolius funereus)			
Öösorr (Caprimulgus europaeus)			
Jäälind (Alcedo atthis)			
Siniraag (Coracias garrulus)			
Vaenukägu (Upupa epops)			
Väänsael (Jynx torquilla)			
Hallpea-rähn (Picus canus)			
Roherähn (P. viridis)			
Musträhn (Dryocopus martius)			
Valgeselg-kirjurähn (D. leucotos)			
Väike-kirjurähn (D. minor)			
Kolmvarvas-rähn (Picoides tridactylus)			
Tuttlõoke (Galerida cristata)			
Nõmmelõoke (Lullula arborea)			
Kaldapääsuke (Riparia riparia)			
Nõmmekiur (Anthus campestris)			
Randkiur (A. petrosus)			
Sinirind (Luscinia svecica)			
Rästas-roolind (Acrocephalus arundinaceus)	3	3	5
Vööt-põosalind (Sylvia nisoria)	7	7	10
Väike-kärbsenäpp (Ficedula parva)			
Punaselg-õgija (Lanius collurio)	14	15	20
Hallõgija (L. excubitor)			
Koldvint (Serinus serinus)			
Männi-käbilind (Loxia pytyopsittacus)			
Pöldtsiitsitaja (Emberiza hortulana)			

Lisa 2. Kaugatoma-Lõu linnuala rändekogumike loendusandmed ja arvukushinnangud.

Liik	Arvukus (isendeid)			
	Loendatud rändekogumid		Hinnang rändekogumid	
	Min	Max	Min	Max
Punakurk-kaur (Gavia stellata)	1	1	1	5
Järvekaur (G. arctica)	2	2	2	10
Tuttpütt (Podiceps cristatus)	1	24	1	30
Hallpõsk-pütt (P. griseogularis)			1	5
Sarvikpütt (P. auritus)				
Kormoran (Phalacrocorax carbo)	15	302	300	400
Hüüp (Botaurus stellaris)				
Hallhaigur (Ardea cinerea)	1	63	50	70
Must-toonekurg (Ciconia nigra)				

Valge-toonekurg (C. ciconia)				
Kühmnokk-luik (Cygnus olor)	58	574	500	600
Väikeluik (C. columbianus)	3	18	10	30
Laululuik (C. cygnus)	1	59	50	70
Rabahani (Anser fabalis)	0	5	50	100
Suur-laukhani (A. albifrons)			50	100
Väike-laukhani (A. erythropus)				
Hallhani (A. anser)	2	214	200	250
Valgepösk-lagle (Branta leucopsis)	50	2200	5000	10000
<i>Mustlagle (B. bernicla)</i>	2	2	2	5
Viupart (Anas penelope)	1	279	200	300
Rääkspart (A. strepera)	1	48	40	60
Pilpart (A. crecca)	79	574	500	700
Sinikael-part (A. platyrhynchos)	60	4472	4000	5000
Soopart (A. acuta)	1	100	50	100
Rägapart (A. querquedula)	3	4	4	10
Luitsnokk-part (A. clypeata)	3	109	100	150
Punapea-vart (Aythya ferina)			5	10
Tuttvart (A. fuligula)	7	335	300	500
Merivart (A. marila)	1	4800	4000	5000
Hahk (Somateria mollissima)	41	41	50	100
Kirjuhahk (Polysticta stelleri)				
Aul (Clangula hyemalis)	4	71	100	200
Mustvaeras (Melanitta nigra)	32	57	50	100
Tömmuvaeras (M. fusca)			5	10
Sõtkas (Bucephala clangula)	34	825	800	1000
Väikekoskel (Mergus albellus)	1	1	10	50
Rohukoskel (M. serrator)	1	516	500	600
Jääkoskel (M. merganser)	2	111	100	200
Herilaseviu (Pernis apivorus)				
Merikotkas (Haliaeetus albicilla)	1	8	8	10
Madukotkas (Circaetus gallicus)				
Roo-loorkull (Circus aeruginosus)	1	2	1	2
Välja-loorkull (C. cyaneus)				
Soo-loorkull (C. pygargus)				
Kanakull (Accipiter gentilis)				
Raudkull (A. nisus)				
Hiireviu (Buteo buteo)				
Karvasjalg-viu (B. lagopus)				
Väike-konnakotkas (Aquila pomarina)				
Suur-konnakotkas (A. clanga)				
Kaljukotkas (A. chrysaetos)				
Kalakotkas (Pandion haliaetus)				
Tuuletallaja (Falco tinnunculus)				
Väikepistrik (F. columbarius)				

Rabapistrik (F. peregrinus)				
Laanepüü (Bonasa bonasia)				
Rabapüü (Lagopus lagopus)				
Teder (Tetrao tetrix)*				
Metsis (T. urogallus)*				
Nurmkana (Perdix perdix)				
Rooruik (Rallus aquaticus)				
Täpikuhiik (Porzana porzana)				
Väikehuik (P. parva)				
Rukkirääk (Crex crex)				
Lauk (Fulica atra)				
Sookurg (Grus grus)	1	6	5	10
Naaskelnokk (Recurvirostra avosetta)	9	44	40	50
Väisetüll (Charadrius dubius)	2	2	5	10
Liivatüll (C. hiaticula)	1	34	300	500
Rüüt (Pluvialis apricaria)	1	1	1	5
Plüü (P. squatarola)	1	20	20	30
Kiivitaja (Vanellus vanellus)	7	536	500	600
Suurrisla (Calidris canutus)			50	100
Leeterisla (C. alba)			5	10
Väikerisla (C. minuta)			10	20
Värbrisla (C. temminckii)			10	20
Kõvernokk-risla (C. ferruginea)			10	20
Meririsla (C. maritima)			3	5
Risla (C. alpina)	1	9	300	500
Plütt (Limicola falcinellus)				
Tutkas (Philomachus pugnax)*	2	58	50	70
Mudanepp (Lymnocryptes minimus)				
Rohunepp (Gallinago media)*				
Mustsaba-vigle (Limosa limosa)	2	2	2	5
Vöötsaba-vigle (L. lapponica)	1	7	10	30
Väikekoovitaja (Numenius phaeopus)	64	64	50	70
Suurkoovitaja (N. arquata)	1	3	50	100
Tumetilder (Tringa erythropus)	2	14	30	50
Punajalg-tilder (T. totanus)	1	14	20	30
Heletilder (T. nebularia)	14	105	100	150
Mudatilder (T. glareola)	1	31	50	100
Kivirullija (Arenaria interpres)			5	10
Veetallaja (Phalaropus lobatus)				
Väikekajakas (Larus minutus)	54	54	50	100
Naerukajakas (L. ridibundus)	100	868	800	1000
Kalakajakas (L. canus)	13	836	800	1000
Tömmukajakas (L. fuscus)			5	10
Räusktiir (Sterna caspia)			30	50
Tutt-tiir (S. sandvicensis)	1	1	10	20

	1	2	20	30
Jõgiitiir (S. hirundo)				
Randtiir (S. paradisaea)	1	227	200	400
Väiketiir (S. albifrons)	3	3	5	10
Mustviires (Chlidonias niger)				
Alk (Alca torda)				
Krüüsel (Cephus grylle)				
Õõnetuvi (Columba oenas)				
Kassikakk (Bubo bubo)				
Värbkakk (Glaucidium passerinum)				
Händkakk (Strix uralensis)				
Sooräts (Asio flammeus)				
Karvasjalg-kakk (Aegolius funereus)				
Öösorr (Caprimulgus europaeus)				
Jäälind (Alcedo atthis)				
Siniraag (Coracias garrulus)				
Vaenukägu (Upupa epops)				
Väänkael (Jynx torquilla)				
Hallpea-rähn (Picus canus)				
Roherähn (P. viridis)				
Musträhn (Dryocopus martius)				
Valgeselg-kirjurähn (D. leucotos)				
Väike-kirjurähn (D. minor)				
Kolmvarvas-rähn (Picoides tridactylus)				
Tuttlöoke (Galerida cristata)				
Nõmmelöoke (Lullula arborea)				
Kaldapääsuke (Riparia riparia)				
Nõmmekiur (Anthus campestris)				
Randkiur (A. petrosus)				
Sinirind (Luscinia svecica)				
Rästas-roolind (Acrocephalus arundinaceus)				
Vööt-põosalind (Sylvia nisoria)				
Väike-kärbsenäpp (Ficedula parva)				
Punaselg-õgija (Lanius collurio)				
Hallõgija (L. excubitor)				
Koldvint (Serinus serinus)				
Männi-käbilind (Loxia pytyopsittacus)				
Pöldtsiitsitaja (Emberiza hortulana)				